

AJÁNLÁSOK

A BIZOTTSÁG (EU) 2015/976 AJÁNLÁSA

(2015. június 19.)

a tropán alkaloidok élelmiszerekben való előfordulásának nyomon követéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

mivel:

- (1) Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságnak (EFSA) az élelmiszerláncban előforduló szennyező anyagokkal foglalkozó tudományos testülete (CONTAM) szakvéleményt fogadott el az élelmiszerekben és takarmányokban előforduló tropán alkaloidok témájában ⁽¹⁾.
- (2) A legalaposabban vizsgált tropán alkaloid a (-)-hioszciamin és a (-)-szkopolamin. Az atropin a (-)-hioszciamin és a (+)-hioszciamin racém keveréke, amelyek közül csak a (-)-hioszciamin enantiomer mutat antikolinerg aktivitást.
- (3) A tropán alkaloidok előfordulása a *Datura* nemzetségben jól ismert. A *Datura stramonium* nagy mértékben elterjedt a mérsékelt égövi és trópusi régiókban, és ezért a *Datura stramonium* magjai nyomokban megtalálhatók a lenmagban, a szójababban, a cirokban, a kölesben, a napraforgóban és a hajdinában, valamint az ezekből készült termékekben. A *Datura stramonium* magjai nem távolíthatók el egyszerűen válogatás és tisztítás útján a cirokból, a kölesből és a hajdinából.
- (4) Több adatra van szükség a tropán alkaloidoknak az élelmiszerben való előfordulásra vonatkozóan. Szükség van azon mezőgazdasági körülmények megértésére is, amelyek a tropán alkaloidoknak a mezőgazdasági árucikkekben való előfordulását okozzák.
- (5) Ezért helyénvaló a tropán alkaloidok élelmiszerekben való előfordulásának nyomon követését ajánlani,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

1. Indokolt, hogy a tagállamok az élelmiszer-ipari vállalkozók aktív bevonásával nyomon kövessék a tropán alkaloidok élelmiszerekben való előfordulását, különösen a következőkben:
 - Gabonafélék és gabonafélékből származó termékek (prioritási sorrendben)
 - Hajdina, cirok, köles, kukorica és hajdina-, cirok-, köles- és kukoricaliszt
 - Csecsemőknek és kisgyermekeknek szánt gabonaalapú élelmiszerek
 - Reggeli gabonapelyhek
 - Malomipari termékek
 - Emberi fogyasztásra szánt magvak
 - Gluténmentes termékek
 - Étrend-kiegészítők, teák és gyógynövényteák
 - Hüvelyes zöltségek (hüvely nélkül), hüvelyesek és olajos magvak, valamint az ezekből származó termékek.
2. Az elemzendő tropán alkaloidoknak legalább az atropint és a szkopolamint kell lefedniük, valamint lehetőség szerint el kell végezni a hioszciamin enantiomerek elkülönített elemzését, és elemezni kell az egyéb tropán alkaloidokat is.

⁽¹⁾ EFSA CONTAM Panel (az EFSA-nak az élelmiszerláncba bekerülő szennyező anyagokkal foglalkozó tudományos testülete), 2013. Tudományos szakvélemény az élelmiszerekben és takarmányokban előforduló tropán alkaloidokról. EFSA Journal 2013; 11(10):3386, 113 o. doi:10.2903/j.efsa.2013.3386.

3. Annak biztosítása érdekében, hogy a minták a vizsgált tétel szempontjából reprezentatívak legyenek, a tagállamoknak a 401/2006/EK bizottsági rendeletben ⁽¹⁾ megállapított mintavételi eljárásokat kell követniük.
4. A nyomon követésnél alkalmazott vizsgálati módszerként elsősorban nagy teljesítményű folyadékkromatográfia – tömegspektrometria/(tömegspektrometria) (HPLC-MS/(MS)), vagy amennyiben HPLC-MS/(MS) nem lehetséges, gázkromatográfia – tömegspektrometria (GC-MS) alkalmazandó.

A meghatározási határ (LOQ) atropin (hioszciamin enantiomerek racém keveréke) és szkopolamin esetében lehetőleg 5 µg/kg alatti, de 10 µg/kg-nál nem magasabb mezőgazdasági árucikkek, összetevők, étrend-kiegészítők és gyógynövényteák esetében, és lehetőleg 2 µg/kg alatti a késztermékek esetében (pl. reggeli gabonapelyhek), valamint 1 µg/kg alatti csecsemőknek és kisgyermekeknek szánt gabonaalapú élelmiszerek esetében.
5. A tagállamoknak az élelmiszer-ipari vállalkozók aktív bevonásával vizsgálatokat kell végezniük a tropán alkaloidok élelmiszerekben való előfordulását okozó mezőgazdasági körülmények meghatározása érdekében, amennyiben a tropán alkaloidok magas szintjét figyelik meg.
6. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az elemzések eredményeit rendszeresen és legkésőbb 2016 októberéig benyújtsák az EFSA-nak az EFSA adatbenyújtási formátumát használva, az élelmiszer- és takarmányügyi szabvány mintaleírására vonatkozó EFSA-iránymutatásoknak ⁽²⁾, valamint az EFSA további egyedi jelentéstételi követelményeinek megfelelően.

Kelt Brüsszelben, 2015. június 19-én.

a Bizottság részéről
Vytenis ANDRIUKAITIS
a Bizottság tagja

⁽¹⁾ A Bizottság 2006. február 23-i 401/2006/EK rendelete az élelmiszerek mikotoxintartalmának hatósági ellenőrzéséhez használandó mintavételi és elemzési módszerek megállapításáról (HL L 70., 2006.3.9., 12. o.).

⁽²⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/datex/datexsubmitdata.htm>